

Muzejní autority a registr sbírek výtvarného umění

Workshop připravený ve spolupráci metodických center - pro muzea výtvarného umění (MC MVU) a pro informační technologie v muzejnictví (CITeM) - a Rady galerií ČR se uskutečnil ve dnech 31. 1. a 1. 2. 2012 v auditoriu Veletržního paláce Národní galerie v Praze. Workshop seznámil účastníky, zejména ředitele a kurátory galerií, s aktuálními výstupy vědeckého projektu CITeM "Národní autority v prostředí muzeí a galerií - interoperabilita s NK ČR", zejména s editorem a prohlížečem Muzejních autorit. Praktická část byla věnována využití muzejních autorit v Registru sbírek výtvarného umění. Registr je společným projektem RG a CITeM a členské galerie Rady jej plní daty od r. 2009. Autoritní záznamy jsou podle definice souborem ověřených a unifikovaných selekčních údajů určených pro zpracování a vyhledávání dokumentů a artefaktů s nezbytným odkazovým a poznámkovým aparátem. Muzejní autority navazují na praxi ověřený knihovnický systém Národních autorit spravovaných Národní knihovnou ČR. Oproti Národním autoritám, které vycházejí z potřeb knihovni sféry, Muzejní autority jsou postaveny na principu konceptuálního modelu CICOC - CRM (norma ISO 21127:2006), který je primárně určen pro muzea. Tento model definuje základní třídy a vztahy mezi nimi. Obsah uložený podle konceptuálního modelu umožní přesnější vyhledávání než běžné fulltextové vyhledávače, s rozlišením významů slov a vztahů mezi nimi. Budou-li na bázi konceptuálního modelu postaveny i sbírkové dokumentační systémy, bude jedno, jaký systém muzeum používá, při výměně a spojování dat si budou správně rozumět. Kurátor si při své praktické práci s takovým systémem žádné skryté třídy a vztahy neuvědomí.

Použijeme-li příklad z výtvarného umění, najdeme napříč sbírkovými katalogy jednotlivých galerií všechna díla a informace o malíři Otakaru Kubínovi (1883-1969), přestože u některých děl bude uváděn jako Othon Coubine nebo Otakar Coubine, ale odlišíme jej od Otakara Kubína (1891-1967), amatérského herce a režiséra v Kroměříži, pokud by i on namaloval nějaký obraz, který by se nacházel ve veřejné sbírce. Podrobnější informace o národních a muzejních autoritách naleznete na webu CITeM - <http://www.citem.cz/projekty/narodni-autority/> nebo na <http://www.citem.cz/2012/02/workshop-muzejni-autority-a-registr-sbirek-vytvarneho-umeni/> .

Praktický dopad Muzejních autorit na sbírkovou evidenci ukázalo jejich využití v rámci Registru sbírek výtvarného umění, který budují členské galerie Rady galerií ČR za technické podpory a spolupráce s CITeM jako důležitý nástroj přístupu veřejnosti ke kulturnímu dědictví obsaženému v galerijních sbírkách. Již v počátcích digitalizace se galerie dokázaly domluvit a používají jako dokumentační program Demus - Výtvarné umění. Díky tomu, že data galerií mají jednotnou strukturu, nebylo složité připravit jejich výstup pro Registr.

Podle údajů z Centrální evidence sbírek (CES) na MK ČR mají členské galerie RG ČR celkem 301 952 sbírkových předmětů. Z tohoto počtu je v rámci Registru sbírek zatím zpřístupněno 84 676 předmětů, což je asi 28%. Objem zpřístupněných dat představoval na začátku budování Registru asi 10 tisíc jmen autorů. Po vyloučení duplicit, neúplných jmen a anonymů se počet jmen o jednu třetinu snížil. Polovina z těchto jmen má svoje autoritní záznamy v databázi Muzejních autorit, druhá polovina na zápis ještě čeká (po doplnění nových záznamů do Registru se počet bude zvyšovat). Pracovní skupina Registru připravila podle Muzejních autorit Rejstřík se 3 878 ověřenými jmény a základními údaji. Galerie mají možnost tyto údaje k autorům ve svých dokumentačních systémech získat pomocí importního nástroje. Více na http://www.citem.cz/?file_id=313

Smyslem workshopu byl apel realizátorů na galerijní kurátory, aby se zapojili do procesu tvorby jmených autorit v rámci muzejní autoritní databáze. Každá z galerií má jedinečné zastoupení regionálními umělci a informace k těmto osobnostem mohou nejlépe doložit právě kurátoři sbírek. Nová jména nebudou jen obohacením Národních autorit ČR o základní údaje, ale přispějí též k rozšíření znalostního webu Muzejních autorit.